શાળોપયોગી કોષ્ટકો

૨૨૯૩

(*Registered under Act XXV of 1867.*)

કીંમત ૧ આનો.

મુંબઈ,
"નિર્ણયસાગર" પ્રેસમાં છપાવ્યું છે.

૨૨૯૩

શાળોપયોગી કોષ્ટકો.

મુંબઈ ચલણી પૈસાનો કોઠો ૧.

૩ પૈ	એટલે	૧ પા આનો.—દોઢીઉં.
૬ પૈ	=	૧ અર્ધો આનો.
૧૨ પૈ	=	૧ આનો.
૧૬ આના	=	૧ રૂપીઓ.
૧૫ રૂપીઆ	=	૧ મ્હોર.

સરકારી ચલણીનો જુનો કોઠો ૨.

૧૦૦ રેસ	એટલે	૧ પાવલો.
૪ પાવલા	=	૧ રૂપીઓ.

લુગડાં તથા લાકડાં માપવાનો કોઠો ૩.

૨ આંગળ	એટલે	૧ તસુ.
૨૪ તસુ	=	૧ ગજ.

૩૨ તસુ	એટલે	૧ વાર.
૧૨ ઇંચ	=	૧ ફુટ.
૩ ફુટ	=	૧ વાર.

મોતી તથા હીરા તોલવાનો કોઠો. ૪.

૧૦૦	દોકડા	એટલે	૧ આનો.
૧૬	આના	=	૧ ચવ.
૧૩॥	ચવ	=	૧ રતી.
૨૪	રતી	=	૧ ટાંક.

ચોરસ જમીન માપવાનો કોઠો ૫.

૪ આંગળ	એટલે	૧ મુઠી.
૩૫ મુઠી	=	૧ કાઠી.
૨૦ કાઠી	=	૧ વસો.
૨૦ વસા	=	૧ વિઘું.

મુંબાઈમાં અનાજ માપવાનો કોઠો ૬.

૨ નવટાંક	એટલે	૧ પાશેર.

૨	પાશેર	એટલે	૧ ટિપરી.
૨	ટિપરી	=	૧ શેર.
૨	શેર	=	૧ અર્ધ પાયલી.
૨	અર્ધ પાયલી	=	૧ પાયલી.
૪	શેર	=	૧ પાયલી.
૧૬	પાયલી	=	૧ ફરે.
૮	ફરા	=	૧ ખાંડી.
૨૫	ફરા	=	૧ મુડો.

મુંબઈમાં મીઠું ભરવાનો કોઠો ૭.

૧૭	પાયલી	એટલે	૧ ફરે.
૧૦૦	ફરા	=	૧ આનો.
૧૬	આના	=	૧ રાસ.
૨॥	ટન	=	૧ આનો.
૪૦	ટન	=	૧ રાસ.

હિંદુઓનો વખત ગણવાનો કોઠો ૮.

૬૦	વિપળ	એટલે	૧ પળ.

૬૦	પળ	એટલે	૧ ઘડિ.
૬૦	ઘડિ	=	૧ દિવસ.
૭	દિવસ	=	૧ આઠવાડિયું.
૧૫	દિવસ	=	૧ પક્ષ-પખવાડિયું.
૩૦	દિવસ	=	૧ માસ.
૧૨	માસ	=	૧ વરસ.
૭ાા	ઘડિ	=	૧ પોહોર.
૭	પોહોર	=	૧ દિવસ.

મરાઠી ચલણી તોલનો કોઠો. ૯.

૮	રતિ	એટલે	૧ માસો.
૧૨	માસા	=	૧ તોલો.
૨૮	તોલા	=	૧ શેર.
૪૦	શેર	=	૧ માણ.
૨૦	માણ	=	૧ ખાંડી.
૩૦	માણ	=	૧ ગાલ્લી.

જમીન લાંબી માપવાનો કોઠો ૧૦.

૮	જવ	એટલે	૧ આંગળ.

૨૪ આંગળ	એટલે	૧ હાથ.
૪ હાથ	=	૧ દંડ.
૨૦૦૦ દંડ	=	૧ ગાઉ.
૨ ગાઉ	=	૧ ગવ્યુતિ.
૨ ગવ્યુતિ	=	૧ જોજન.

અંગ્રેજી વેપારીઓના તોલનો કોઠો ૧૧.

૧૬ ડ્રામ	એટલે	૧ ઔંસ.
૧૬ ઔંસ	=	૧ પાઉંડ. (રતલ.)
૨૮ પાઉંડ	=	૧ ક્વાર્ટર. (મણ.)
૩ ક્વાર્ટર	=	૧ બંગાળી (મણ.)
૪ ક્વાર્ટર	=	૧ હંડરવેટ.
૨૦ હંડરવેટ	=	૧ ટન.

અંગ્રેજી ઊન તોલવાનો કોઠો ૧૨.

૭ પાંડ	એટલે	૧ કલોવ.
૨ કલોવ	=	૧ સ્ટોન.
૧૪ પાઉંડ	=	૧ સ્ટોન.

૨	સ્ટોન	એટલે	૧ ટાડ.
૬ાા	ટાડ	=	૧ ઉવે.
૨	ઉવે	=	૧ શાક.
૧૨	શાક	=	૧ લાસ્ટ.

અંગ્રેજી જમીન માપવાનો કોઠો ૧૩.

૧૨	ઇંચ	એટલે	૧ ફૂટ.
૩	ફીટ	=	૧ યાર્ડ
૫ાા	યાર્ડ	=	૧ પોલ. (કાઠી).
૪૦	પોલ	=	૧ ફરલાંગ.
૨૨૦	યાર્ડ	=	૧ ફરલાંગ.
૮	ફરલાંગ	=	૧ મૈલ.
૨	મૈલ	=	૧ કોસ.
૩	મૈલ	=	૧ લીગ.
૬૯ાા	મૈલ	=	૧ ડીગ્રી.
૩૬૦	ડીગ્રી	=	૧ પૃથ્વીનો ઘેરાવો.
૧૧૦૦	યાર્ડ	=	૧ રશીઅન મૈલ.
૨૨૦૦	યાર્ડ	=	૧ આઇરિશ મૈલ.

૪ ઇંચ	એટલે	૧ હાથ.
૬ ફીટ	=	૧ ફેધમ.
૯ ઇંચ	=	૧ વેંત.
૧૮ ઇંચ	=	૧ ક્યુબીટ.
૨૨ યાર્ડ	=	૧ ચેન.

અંગ્રેજી ચોરસ જમીન માપવાનો કોઠો ૧૪.

૧૪૪ ચોરસ ઇંચ	એટલે	૧ ચોરસફૂટ.
૯ ચોરસ ફીટ	=	૧ ચોરસયાર્ડ.
૩૦¼ ચોરસયાર્ડ	=	૧ ચોરસપોલ.
૪૦ ચોરસપોલ	=	૧ રૂડ.
૪ રૂડ	=	૧ એકર.
૬૪૦ એકર	=	૧ ચોરસમૈલ.

અંગ્રેજી ઘનાદીક ભરતનો કોઠો ૧૫.

૧૭૨૮ ક્યુબીક ઇંચ	એટલે	૧ ક્યુબીક ફૂટ.
૨૭ ક્યુબીક ફિટ	=	૧ ક્યુબીક યાર્ડ.
૪૦ ક્યુબીક યાર્ડ	=	૧ લોડ.

૫૦ ક્યુબીક ફીટ	એટલે	૧ ટન.
૪૨ ક્યુબીક ફીટ	=	૧ વ્હાણનો ટન.

અંગ્રેજી કાપડીઆના માપનો કોઠો ૧૬.

૨૧ ઇંચ	એટલે	૧ નેલ.
૪ નેલ	=	૧ પા. યાર્ડ
૪ પા. યાર્ડ	=	૧ યાર્ડ.
૫ પા. યાર્ડ	=	૧ ઇંગ્લિશ ઍલ.
૩ પા. યાર્ડ	=	૧ ફ્લેમિશ ઍલ.
૬ પા. યાર્ડ	=	૧ ફ્રેન્ચ ઍલ.

વાઇન દારૂ ભરવાનો કોઠો ૧૭.

૪ જીલ	એટલે	૧ પૈંટ.
૨ પૈંટ	=	૧ કુવાર્ટ.
૪ કુવાર્ટ	=	૧ ગ્યાલન.
૧૦ ગ્યાલન	=	૧ એનકર.
૬૩ ગ્યાલન	=	૧ હાગઝેડ.
૧૮ ગ્યાલન	=	૧ રનલૅત.
૮૪ ગ્યાલન	=	૧ પંચન.

૧૨૬ ગ્યાલન	એટલે	૧ પાઇપ.
૨ પાઇપ	=	૧ ટન.
૨ હાગઝેડ	=	૧ પાઇપ.
૨ ગ્યાલન	=	૧ પેક.
૪ પેક	=	૧ બુશલ.
૮ બુશલ	=	૧ કવાર્ટર.
૫ કવાર્ટર	=	૧ લોડ.
૩ બુશલ	=	૧ સાક.
૧૨ સાક	=	૧ ચાલડ્રન.
૩૬ ગ્યાલન	=	૧ બારલ.
૪૨ ગ્યાલન	=	૧ તીઅર્સ.

અંગ્રેજી અનાજ માપવાનો કોઠો ૧૮.

૨ કુવાર્ટ	એટલે	૧ પૉટલ.
૨ પૉતલ	=	૧ ગ્યાલન.
૨ ગ્યાલન	=	૧ પેક.
૪ પેક	=	૧ બુશલ.
૮ બુશલ	=	૧ કવાર્ટર.

५ કવાર્ટર	એટલે	૧ લોડ.
૨ લોડ	=	૧ લાસ્ટ.

અંગ્રેજી કોયલા ભરવાનો કોઠો ૧૯.

૪ પેક	એટલે	૧ બુશલ.
૩ બુશલ	=	૧ સાક.
૧૨ સાક	=	૧ ચાલડ્રન.
૨૧ ચાલડ્રન	=	૧ સ્કોર.

એલ તથા બીર દારૂ ભરવાનો કોઠો ૨૦.

૨ પૈંટ	=	૧ કુવાર્ટ.
૪ કુવાર્ટ	=	૧ ગ્યાલન.
૯ ગ્યાલન	=	૧ ફરકીન.
૨ ફરકીન	=	૧ કીલડરકીન.
૨ કીલડરકીન	=	૧ બારલ.
૧॥ બારલ અ. ૫૪ ગ્યાલન	=	૧ હાગઝેડ.
૨ હાગઝેડ	=	૧ બત.
૨ બત	=	૧ ટન.

ચીનાઈ તોલ અને ચલણનો કોઠો ૨૧.

૧૦ કાશ	એટલે	૧ કંદરીન.
૧૦ કંદરીન	=	૧ મેસ.
૧૦ મેસ	=	૧ ટેલ.
૧૬ ટેલ	=	૧ કિઆટી.
૧૦૦ કિઆટી	=	૧ પિકલ.

અંગ્રેજી વખત ગણવાનો કોઠો ૨૨.

૬૦ સેકંડ	એટલે	૧ મીનિટ.
૬૦ મીનિટ	=	૧ અવર.
૨૪ અવર	=	૧ દિવસ.
૭ દિવસ	=	૧ અઠવાડિયું.
૩૦ દિવસ	=	૧ મહીનો.
૩૬૫ દિવસ ૬ અવર	=	૧ જુલિયન વરસ.
૩૬૫ દિવસ ૫ અવર, ૪૮ મીનિટ, ૪૮ સેકંડ	=	૧ સોલર વરસ.
૧૨ મહિના કેલેનદર	=	૧ વરસ.
૫૨ અઠવાડિઆં	=	૧ વરસ.

હરેક ચીજની ગણતરીનો કોઠો ૨૩.

૧૨ નંગ	એટલે	૧ દજન.
૧૩ નંગ	=	૧ પાકો દજન.
૧૨ દજન	=	૧ ગ્રોસ.
૨૦ નંગ	=	૧ કુડી, સ્કોર.
૫ કુડી	=	૧ સો.
૬ કુડી	=	૧ પાકો સો.

કાગજ ગણવાનો કોઠો ૨૪.

૧૨ કાગજ	એટલે	૧ ડજન.
૨ ડજન	=	૧ કુવાયર.
૨૦ કુવાયર	=	૧ રીમ.
૫૦૦ કાગજ	=	૧ પાકો રીમ.
૨ રીમ	=	૧ બંડલ.
૧૦ રીમ	=	૧ બેલ.

અંગ્રેજી રીતે ઘાસ તોલવાનો કોઠો ૨૫.

૩૬ ટ્રસીસ	એટલે	૧ લોડ.

ચોપડી છપાવાની ગણતરીનો કોઠો ૨૬.

૯૦ શબ્દ	એટલે	૧ ફોલીઓ.
૪ પેજીસ (પૃષ્ઠ)	=	૧ પીટ ફોલીઓ.
૮ પેજીસ	=	૧ પીટ ક્વારટો.
૧૬ પેજીસ	=	૧ પીટ ઓકટેવો.
૨૪ પેજીસ	=	૧ પીટ ડુવોડેસીમો
૩૬ પેજીસ	=	૧ પીટ એઈટીન.

અંગ્રેજી પૈસાનો કોઠો ૨૭.

૪ ફારડીંગ	એટલે	૧ પેન્સ.
૧૨ પેન્સ	=	૧ શીલીંગ.
૨૦ શીલીંગ	=	૧ પાઊંડ.

અંગ્રેજી ચલણી પૈસાનો કોઠો ૨૮.

૪ ફારડીંગ	એટલે	૧ પેન્સ.
૪ પેન્સ	=	૧ ગ્રોટ.
૧૨ પેન્સ	=	૧ શીલીંગ.

૫	શીલીંગ	એટલે	૧ ક્રાઉન.
૪॥	શીલીંગ	=	૧ ડાલર.
૬	શીલીંગ ૮ પેન્સ	=	૧ નોબલ.
૧૦	શીલીંગ	=	૧ આન્જલ.
૧૩	શીલીંગ ૪ પેન્સ	=	૧ માર્ક.
૨૦	શીલીંગ	=	૧ પાઊંડ.
૨૧	શીલીંગ	=	૧ ગીની.
૨૩	શીલીંગ	=	૧ કારોલસ.
૨૫	શીલીંગ	=	૧ જાકોબસ.
૨૭	શીલીંગ	=	૧ માયડોર.
૩૬	શીલીંગ	=	૧ જોન્સ.

અંગ્રેજી તથા દેશી પૈસાના પ્રમાણનો કોઠો ૨૯.

૧	દોકડો	એટલે	૧ ફારડીંગ.
૦॥	રૂપીઆ	=	૧ શીલીંગ.
૨।	રૂપીઆ	=	૧ ડાલર.
૨॥	રૂપીઆ	=	૧ ક્રાઉન.

૩। રૂપીઆ, ૮ દોકડા	એટલે	૧ નોબલ.
૫ રૂપીઆ	=	૧ આન્જલ.
૬।। રૂપીઆ, ૧૬ દોકડા	=	૧ માર્ક.
૧૦ રૂપીઆ	=	૧ પાઊંડ.
૧૦।। રૂપીઆ	=	૧ ગીની.
૧૧।। રૂપીઆ	=	૧ કારોલસ.
૧૨।। રૂપીઆ	=	૧ જાકોબસ.
૧૩।। રૂપીઆ	=	૧ માયડોર.
૧૮ રૂપીઆ	=	૧ જોન્સ.

અંગ્રેજી વૈદના તોલનો કોઠો ૩૦.

૨૦ ગ્રેન	એટલે	૧ સ્ક્રૂપલ.
૩ સ્ક્રૂપલ	=	૧ ડ્રાંમ.
૬૦ મીનીમસ(ભરવાનો)	=	૧ ડ્રાંમ.
૮ ડ્રાંમ	=	૧ ઔંસ.
૧૨ ઔંસ	=	૧ પાઊંડ.

અંગ્રેજી સોનીઓના તોલનો કોઠો ૩૧.

૨૪ ગ્રેન	એટલે	૧ પેનીવેટ.
૨૦ પેનીવેટ	=	૧ ઔંસ.
૧૨ ઔંસ	=	૧ પાઊંડ.

પુના ચલણી પૈસાનો કોઠો ૩૨.

૪ કોડી	એટલે	૧ ગંડો.
૨ ગંડા	=	૧ ટોલી.
૨ ટોલી	=	૧ દમડી.
૪ દમડી	=	૧ પૈસો.
૪ પૈસા	=	૧ આનો.
૪ આના	=	૧ પાવલો.
૪ પાવલા	=	૧ રૂપીઓ.

સોનું તથા રૂપું તોલવાનો કોઠો ૩૩.

૬ ચોખા	એટલે	૧ રતી.
૩ રતી	=	૧ વાલ.

૩૨ વાલ	એટલે	૧ તોલો.
૧૬ વાલ	=	૧ ગદિયાણો.
૨ ગદિયાણા	=	૧ તોલો.

કાઠીઆવાડમાં વપરાતા માપનો કોઠો ૩૪.

૪ ગડીઆણા	એટલે	૧ પવાલું.
૪ પવાલાં	=	૧ પાલી.
૭ પાલી	=	૧ માપ.
૫ માપ	=	૧ સઇ.
૨ સઇનો	=	૧ મોટલો.
૨ મોટલા	=	૧ ચોસીઉં.
૨ ચોસીઆ	=	૧ હારો.
૨ હારા	=	૧ કળશી.
૧૦ કળશી	=	૧ મૂડો.

કાઠીઆવાડના ગજનો કોઠો ૩૫.

દોશીવાણીઆનો ગજ	એટલે	૨ ફૂટ–૧ ઇંચનો.
કડીઆનો ગજ	=	૨ ફૂટનો.

સૂતારનો ગજ	એટલે	૨ ફૂટનો.
લાકડાં માપવાનો ગજ	=	૨ ફૂટ ને ૪॥ ઇંચનો.
દરજીનો	=	૨ ફૂટ ને ૨॥ ઇંચનો.

સોનાના સીક્કાનો કોઠો ૩૬.

૫ રૂપીઆ	એટલે	૧ પુતળી.
૧૦ ,,	=	૧ આસતર.
૧૦॥ ,,	=	૧ ગીની.
૧૫ ,,	=	૧ મોહોર.

સુરતના તોલનો કોઠો ૩૭.

૭૨ ટાંક	એટલે	૧ શેર.
૪૦ શેર	=	૧ મણ.
૫ મણ	=	૧ કોથળો.
૬ મણ	=	૧ પલ્લો.
૭ મણ	=	૧ હારો.
૧૨ મણ	=	૧ માણી.

૧૬ મણ	એટલે	૧ કળશી.
૨૦ મણ	=	૧ ખાંડી.
૨૪ મણ	=	૧ ભાર.
૩૦ મણ	=	૧ ગાસી.
૩૨ મણ	=	૧ બેડિયું.

ખેતર માપવાનો કોઠો ૩૮.

૨૦ વીશવાસી	એટલે	૧ વસો.
૨૦ વસા	=	૧ વીઘું.

અંગ્રેજી રીતે તેલ માપવાનો કોઠો ૩૯.

૨ પૈંટ	એટલે	૧ કુવાર્ટ.
૪ કુવાર્ટ	=	૧ ગ્યાલન.
૪૨ ગ્યાલન	=	૧ તીઅર્સ.
૧૧ તીઅર્સ	=	૧ હાગઝેડ.
૨ હાગઝેડ	=	૧ પાઇપ.
૨ પાઇપ	=	૧ ટન.

અંગ્રેજી રીતે સુતર ભરવાનો કોઠો ૪૦.

૮૦ ઇંચ લાંબુ	એટલે	૧ ગ્રેડ.
૧૨૦ ગ્રેડ	=	૧ કટ.
૨ કટ	=	૧ હીર.
૬ હીર	=	૧ સ્લીપ, હેક, હાસ્પ.
૪ સ્લીપ	=	૧ સ્પીનડલ.

દોકડા અને બદામની ગણતરીનો કોઠો ૪૧.

૧॥ દોકડો ૧ બદામ	એટલે	પા આનો.
૩ દોકડા ૨ બદામ	=	અર્ધો આનો.
૪॥ દોકડા ૩ બદામ	=	પોણો આનો.
૬। દોકડા	=	એક આનો.
૭॥। દોકડા ૧ બદામ	=	સવા આનો.
૮। દોકડા ૨ બદામ	=	દોઢ આનો.
૧૦॥। દોકડા ૩ બદામ	=	પોણાબે આના.
૧૨॥ દોકડા	=	સવાબે આના.
૧૪ દોકડા ૧ બદામ	=	સવાબે આના.

૧૫॥	દોકડા	૨ બદામ	એટલે અઢી આના.
૧૭	દોકડા	૩ બદામ	= પોણાત્રણ આના
૧૮॥	દોકડા		= ત્રણ આના.
૨૦।	દોકડા	૧ બદામ	= સવાત્રણ આના.
૨૧॥	દોકડા	૨ બદામ	= સાડાત્રણ આના.
૨૩।	દોકડા	૩ બદામ	= પોણાચાર આના.
૨૫	દોકડા		= ચાર આના.
૫૦	દોકડા		= આઠ આના.
૭૫	દોકડા		= બાર આના.
૧૦૦	દોકડા		= એક રૂપિયો.

ગુપ્ત અંકનો કોઠો ૪૨.

૦।	સલી.	૪	ગોથ.
૦॥	ફાડીઉ.	૫	મુળ.
૦॥।	ઊધાનસલી.	૬	છેલી.
૧	કેલ.	૭	સમર.
૨	ધર.	૮	માંગ.
૩	ઉધાન.	૯	જાણુસ.

૧૦	આંગળ.	૧૮	માંગપડી.
૧૧	ફુળપડી.	૧૯	જાણુસપડી.
૧૨	ધરપડી.	૨૦	કુડી.
૧૩	ઉધાનપડી.	૨૫	સવાકુડી.
૧૪	ગોથપડી.	૩૦	દહોડકુડી.
૧૫	મુળપડી.	૩૫	પોણા બે કુડી.
૧૬	છેલીપડી.	૪૦	બે કુડી.
૧૭	સમરપડી.		

અંગ્રેજી દશાંશના પૈસાનો કોઠો ૪૩.

૧૦ મીલ	એટલે	૧ સેન્ત.
૧૦ સેન્ત	=	૧ ફ્લોરીન.
૧૦ ફ્લોરીન	=	૧ પાઊંડ.

અંગ્રેજી મહીના તથા દિવસનો કોઠો ૪૪.

૩૧ જાનેવારી.	૩૧ મેએ.
૨૮ ફેબ્રરવારી. (ત્રીજે	૩૦ જુન.
૩૧ મારચ. [વર્ષે ૨૯	૩૧ જુલાઈ.
૩૦ એપરેલ.	૩૧ આગષ્ટ.

૩૦ સપટેમ્બર.	૩૦ નવેમ્બર.
૩૧ અક્ટોબર.	૩૧ ડીસેમ્બર.

અંગ્રેજી સાતવારનો કોઠો ૪૫.

સનડે	એટલે	રવીવાર.
મનડે	=	સોમવાર.
ટ્યુસડે	=	મંગળવાર.
વેડનસડે	=	બુધવાર.
થર્સડે	=	ગુરૂવાર.
ફ્રાઇડે	=	સુકરવાર.
સેટરડે	=	સનીવાર.

હિંદુઓના મહીનાનો કોઠો ૪૬.

કાર્તક.	વૈશાખ.
માગસર.	જેઠ.
પોષ.	આષાડ.
મહા.	શ્રાવણ.
ફાગણ.	ભાદરવો.
ચૈતર.	આસો.

હિંદુઓની તિથીઓના નામનો કોઠો ૪૭.

૧ પડવો.	૯ નોમ.
૨ બીજ.	૧૦ દશમ.
૩ ત્રીજ.	૧૧ અગીઆરસ.
૪ ચોથ.	૧૨ બારસ.
૫ પાંચમ.	૧૩ તેરસ.
૬ છઠ.	૧૪ ચૌદશ.
૭ સાતમ.	૧૫ પુનમ.
૮ આઠમ.	૩૦ અમાસ.

પારસીઓના મહીનાનો કોઠો ૪૮.

ફ્રર્વરદીન.	મેહેર.
આર્દિબેહેસ્ત.	આવાં.
ખોર્દાદ.	આદર.
તીર.	દે.
અમરદાદ.	બહમન.
સેહરેવર.	અસપનદારમદ.

પારસીઓના રોજનો કોઠો ૪૯.

૧ અહોરમઝદ.	૧૬ મેહેર.
૨ બહુમન.	૧૭ સરોશ.
૩ અર્દિબેહેસત.	૧૮ રશને.
૪ સેહરેવર.	૧૯ ફર્વરદીન.
૫ અસપનદારમદ.	૨૦ બેહેરામ.
૬ ખોરદાદ.	૨૧ રાંમ.
૭ અમરદાદ.	૨૨ ગુવાદ.
૮ દેપાદર.	૨૩ દેપદીન.
૯ આદર.	૨૪ દીન.
૧૦ આવાં.	૨૫ અર્શશંગ.
૧૧ ખોર્શેદ.	૨૬ આશતાદ.
૧૨ મોહોર.	૨૭ આસમાન.
૧૩ તીર.	૨૮ જમ્યાદ.
૧૪ ગોશ.	૨૯ મારેસ્પંદ.
૧૫ દેપમેહેર.	૩૦ અનેરાંન.

પારસીઓના ગાથા એટલે વરસના પાછલા દીવસોના નામનો કોઠો ૫૦.

૧ અહુનુઅદ.	૪ વોહુખશાથર.
૨ ઓશ્તુઅદ.	૫ વહશ્તોયશ્ત.
૩ સપંતોમદ.	

મુસલમાનના મહીનાનો કોઠો ૫૧.

૧ મોહોરમ.	૭ રજબ.
૨ સફર.	૮ શાબાન.
૩ રબીઉલઅવલ.	૯ રમજાન.
૪ રબીઉલઆખર.	૧૦ સવાલ.
૫ જમાદીઉલઅવલ.	૧૧ જીલકાદ.
૬ જમાદીઉલઆખર.	૧૨ જીલહજ.

દશાંશની રીતે મીતરની ગણતરીનો કોઠો ૫૨.

૧૦ મીલીમીતર	એટલે	૧ સેન્તીમીતર.
૧૦ સેન્તીમીતર	=	૧ દેસીમીતર.
૧૦ દેસીમીતર	=	૧ મીતર.
૧૦ મીતર	=	૧ દીકામીતર.

૧૦ દીકામીતર	=	૧ હેકતોમીતર.
૧૦ હેકતોમીતર	=	૧ કીલોમીતર.
૧૦ કીલોમીતર	=	૧ મીરીઆમીતર.

મીતર એ પૃથ્વીના ઘેરાવાના ચોથા ભાગનો એક કરોડમો ભાગ છે.

દશાંશની રીતે "એર"ની ગણતરીનો કોઠો ૫૩.

૧૦૦ સેન્તીએર	એટલે	૧ એર.
૧૦૦ એર	=	૧ હેક્તએર.

દશ મીતરની હાર ઉપર પાડેલી ચોરસ આકૃતિને એર કહેછે.

દશાંશની રીતે લીટરની ગણતરીનો કોઠો ૫૪.

૧૦ મીલીલીટર	એટલે	૧ સેન્તીલીટર.
૧૦ સેન્તીલીટર	=	૧ દેસીલીટર.
૧૦ દેસીલીટર	=	૧ લીટર.
૧૦ લીટર	=	૧ દીકાલીટર.

૧૦ દીકાલીટર	=	૧ હેક્તોલીટર.
૧૦ હેક્તોલીટર	=	૧ કીલોલીટર.

એક મીતરના દશામા ભાગનો ઘન (Cube) તે લીટર છે.

દશાંશની રીતે ગ્રામની ગણતરીનો કોઠો ૫૫.

૧૦ મીલીગ્રામ	એટલે	૧ સેન્તીગ્રામ.
૧૦ સેન્તીગ્રામ	=	૧ દેસીગ્રામ.
૧૦ દેસીગ્રામ	=	૧ ગ્રામ.
૧૦ ગ્રામ	=	૧ દીકાગ્રામ.
૧૦ દીકાગ્રામ	=	૧ હેક્તોગ્રામ.
૧૦ હેક્તોગ્રામ	=	૧ કીલોગ્રામ.
૧૦ કીલોગ્રામ	=	૧ મીરીઆગ્રામ.
૧૦ મીરીઆગ્રામ	=	૧ ક્વીનતળ.

એક ઘનાકાર વાસણ કે જેની દરેક બાજુ એકેકા સેનતીમીતરની બનેલી છે તેમાં જેટલું પાણી માય છે તેનું જે વજન તેને ગ્રામ કહેછે.

મોહોડે ગણવાના હિસાબનો કોઠો પદ.

એક આને—મણ તો—હડી બદામે શેર.
બે આને— „ —પાંચ બદામે શેર.
ચાર આને— „ —દશ બદામે શેર.
આઠ આને—મણ તો—સવા દોકડે શેર.
એક રૂપીએ— „ —હડી દોકડે શેર.
પાંચ રૂપીએ— „ —સાડાબાર દોકડે શેર.
એવી રીતે દરેક રૂપીએ હડી દોકડા વધારવા.
એક આને—ખાંડી તો—પાંચ બદામે મણ.
બે આને—ખાંડી તો—દશ બદામે મણ.
ચાર આને—ખાંડી તો—સવા દોકડે મણ.
આઠ આને—ખાંડી તો—હડી દોકડે મણ.
એક રૂપીએ—ખાંડી તો—પાંચ દોકડે મણ.
એ રીતે દરેક રૂપીએ પાંચ દોકડા વધારવા.

સમાપ્ત.

